

PRIJEDLOG

Klasa:
Urbroj:
Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Zastupničko pitanje Dragutina Lesara, u vezi s eventualnim donošenjem dodatnih mjera radi zapošljavanja osoba mlađe životne dobi
- odgovor Vlade

Zastupnik u Hrvatskome saboru, Dragutin Lesar, postavio je, sukladno sa člankom 185. Poslovnika Hrvatskoga sabora, sljedeće zastupničko pitanje:

"Namjerava li Vlada Republike Hrvatske učiniti nešto po pitanju zapošljavanja mladih visokoobrazovanih kadrova?"

Obrazloženje:

Na Zavodu za zapošljavanje puno je diplomiranih kadrova, s magisterijem, u zadnje vrijeme i doktora znanosti koji traže posao, a teško ga nalaze. Osim novog Zakona o poticanju zapošljavanja kojim je donekle riješeno pitanje mlađih od 29 godina života, planirate li još neke poticajne mjere?"

Na navedeno zastupničko pitanje, Vlada Republike Hrvatske daje sljedeći odgovor:

Sukladno propisanoj nadležnosti, Vlada Republike Hrvatske aktivnim mjerama za zapošljavanje i novim zakonskim mogućnostima potiče poslodavce da se u trenutku iskazane potrebe za radnicima, koristeći poticaje i olakšice, lakše odluče na otvaranje novog radnog mjesta. Iste mjere i zakonske mogućnosti usmjerene su i na povećanje zapošljivosti i konkurentnosti nezaposlenih osoba jer potiču stjecanje novih znanja i vještina kroz radno iskustvo, dodatno obrazovanje, uključivanje u poslove nakon dugotrajne nezaposlenosti kroz javne radove i slično, kako bi spremno dočekali pokretanje hrvatskog gospodarstva koje jamči otvaranje novih radnih mjesta.

S tim u vezi, novim Zakonom o poticanju zapošljavanja (Narodne novine, broj 57/2012), koji je stupio na snagu 31. svibnja 2012., proširuju se već postojeće mjere aktivne politike zapošljavanja, s ciljem, između ostalo da se potaknu poslodavci u privatnom/realnom sektoru na lakše zapošljavanje kroz dodatno smanjenje cijena rada. Naime, prošireno je dosadašnje područje olakšica (oslobađanje od svih doprinosa na plaću) na zapošljavanje ne samo mladih osoba bez iskustva, već i osoba koje imaju do jedne godine evidentiranog staža u mirovinskom osiguranju kao i na dugotrajno nezaposlene osobe koje su duže od dvije godine u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Osim toga, produžena je mogućnost korištenja istih olakšica za navedene, proširene ciljne skupine s jedne na dvije godine. Radi se o olakšici od 15,4 % na plaću (doprinos za zdravstveno osiguranje, zaštiti na radu, za zapošljavanje i za zapošljavanje osoba s invaliditetom). Korištenje olakšica vezano je samo za osobe koje su najmanje tri mjeseca u evidenciji Zavoda, odnosno, za dugotrajno nezaposlene osobe dvije godine, jer u ovom trenutku, zbog velikog broja nezaposlenih na evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, te osobe moraju biti prioritet. Nadalje, postavljeni su i dodatni uvjeti za poslodavce te oni ne mogu koristiti olakšice nakon dvije godine ako iste osobe za koje su već koristili olakšice ne zadrže u radnom odnosu. Poslodavci navedene olakšice mogu koristiti samo ako isplaćuju plaće, doprinose i poreze i ako ne otpuštaju radnike zbog poslovno uvjetovanog otkaza.

Osim toga, postojeća mjera za povećanje zapošljivosti mladih osoba bez iskustva kroz stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa u trajanju od jedne godine proširena je i na zvanja za koje nije potrebno polaganje stručnog ispita i na mogućnost korištenja od strane privatnih poslodavaca. Mjeru mogu koristiti nezaposlene osobe koje nemaju više od jedne godine evidentiranog staža u mirovinskom osiguranju, a u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje se vode duže od devedeset dana. Također ističemo da je uklonjena dobna granica, što će omogućiti većem broju nezaposlenih osoba da iskoriste mogućnost stručnog osposobljavanja.

Mišljenja smo da, po doseg zakonskog područja, a također i temeljem proširenih zakonskih kategorija osoba koje mogu putem nadležnih službi Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, u okviru mjera aktivne politike zapošljavanja, koristiti mjeru stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa, ovaj Zakon predstavlja daleko bolju normativnu osnovu za uređenje iskazanog interesa velikog broja mladih nezaposlenih osoba, nego što je to bio slučaj do njegovog stupanja na snagu.

Još jednom ističemo da je proširen krug potencijalnih korisnika te da je sada stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnoga odnosa moguće koristiti i u privatnom/realnom sektoru u trajanju od 12 ili 24 mjeseca, ovisno o vrsti obrazovanja. Radi se o nezaposlenim osobama sa završenim preddiplomskim, diplomskim ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem, odnosno preddiplomskim ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem te osobama sa zanimanjima u kojima je obavljanje poslova uvjetovano članstvom u strukovnim udrugama osnovanim sukladno posebnom propisu.

Također naglašavamo da je inicijativa donošenja Zakona o poticanju zapošljavanja pokrenuta u uvjetima kada je na tržištu rada zabilježen zabrinjavajući porast stope nezaposlenosti mladih osoba (od 15 do 29 godina života) bez radnog iskustva te porast udjela nezaposlenih mladih osoba bez radnog iskustva u ukupnoj nezaposlenosti uz istovremeno njihovo usporeno zapošljavanje.

Trenutna situacija u Republici Hrvatskoj pokazuje da je na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, zaključno s 30. lipnja 2012., evidentirano ukupno 6387 osoba mlađih od 29 godina sa završenim preddiplomskim studijem. U evidenciji nezaposlenih nalazi se i 8116 osoba sa završenim diplomskim ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem te 161 osoba sa završenim poslijediplomskim studijem, dok nema evidentiranih osoba sa stečenim doktoratom.

Osim mjera iz Zakona o poticanju zapošljavanja, nezaposlene visokoobrazovane osobe mogu koristiti mjere za poticanje zapošljavanja i poticanje zapošljivosti koje se provode putem Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu: sufinanciranje zapošljavanja i usavršavanja, obrazovanje nezaposlenih i javne radove.

Sufinanciranjem zapošljavanja mladih osoba potiče se poslodavce da mladim osobama do 25, odnosno 29 godina omoguće prvo zapošljavanje te stjecanje potrebnog radnog iskustva kao uvjeta za ulazak u dugotrajnu zaposlenost. Potporom se osigurava prvo zaposlenje mladim tražiteljima zaposlenja radi integracije na tržište rada i pune zaposlenosti, odnosno potiče zapošljavanje osoba koje duže čekaju na prvo zaposlenje i ne spadaju u kategorije osoba koje imaju zanimanja tražena na tržištu rada.

Obrazovanje nezaposlenih osoba za potrebe tržišta rada mjera je koja se provodi radi povećanja zapošljivosti nezaposlenih osoba te stvaranja potrebne kvalificirane radne snage. Svaka područna služba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, na temelju procjena potreba i stanja na lokalnom tržištu rada, izrađuje godišnji plan obrazovanja nezaposlenih osoba koje na početku prolaze individualno savjetovanje, tijekom kojega savjetnik za zapošljavanje procjenjuje postoji li potreba za uključivanje osobe u neki od programa obrazovanja.

Zapošljavanjem nezaposlenih osoba u javnim radovima, društveno korisnim radom potiče se njihova socijalna uključenost i ublažavaju socijalne posljedice nezaposlenosti kroz suradnju jedinica lokalne samouprave i institucija u njihovu vlasništvu te nevladinih udruga. Inicijator i izvođač javnog rada mogu biti jedinice lokalne samouprave i institucije u njihovom vlasništvu, organizacije civilnog društva i sl. institucije te drugi poslodavci ako ponude kvalitetan program javnog rada. Ovakav oblik uključivanja mladih posebno je zanimljiv kada je inicijator javnog rada organizacija civilnog društva gdje mlade osobe, često uključene u takav oblik rada, stječu zanimljiva iskustva i vještine te kontakte važne za njihovu budućnost na tržištu rada. Iako je osnovni cilj javnih radova socijalno uključivanje, javni radovi mogu osigurati mladoj osobi puno više ako se ponudi kvalitetan program.

Na kraju naglašavamo da se u novim mjerama aktivne politike zapošljavanja za razdoblje 2013.-2014., planira dodatno proširenje kruga nezaposlenih osoba koje imaju više od jedne godine evidentiranog staža u mirovinskom osiguranju, a koje bi mogle koristiti stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa te se razmatra i povećanje novčane pomoći, ovisno o mogućnostima korištenja sredstava Europskog socijalnog fonda.

Eventualno potrebna dodatna obrazloženja u vezi s pitanjem zastupnika, dat će prof. dr. sc. Mirando Mrsić, dr. med., ministar rada i mirovinskoga sustava.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović